

Veehouder Ronald Wolters ruilt grond met akkerbouwer Marinus Hospers

Gemengd bedrijf met twee specialisten

Het gras laten telen door een akkerbouwer. Zover is melkveehouder Ronald Wolters uit Marknesse nog niet. Maar samen met buurman en akkerbouwer Marinus Hospers heeft hij wel alle grond in één pot gegooit en daarvan één gezamenlijk bouwplan gemaakt. Dat levert beide ondernemers voordeel op.

tekst **Jelle Feenstra**

Aardappelen, bieten, uien, aardappelen. Dan twee jaar gras. En daarna achtereenvolgens aardappelen, bieten, uien, weer aardappelen, mais en wortelen. Zo ziet het 1 op 12-bouwplan in de grondcoalitie van akkerbouwer Marinus Hospers en melkveehouder Ronald Wolters eruit. Ze stopten hun grond in een pot en maakten daar een gezamenlijke bouwplan voor van zo'n 260 hectare.

De bedrijven staan naast elkaar, in Marknesse. Hospers (31), die samen met zijn vader Kees een akkerbouwonderneming runt, brengt 180 hectare in. Hij teelt pootaardappelen, gras, mais, uien, bieten en wortels. Wolters (28) heeft samen met zijn vader Wim een bedrijf met 82 hectare. Ze melken 240 koeien en hebben jongvee. Ook hebben ze een kleine akkerbouwtaak met 14 hectare gele zaaiuien en 8 hectare suikerbieten.

De familie Wolters moest in Zwolle wijken voor stadsuitbreiding en kwam in 2003 terecht in de Noordoostpolder, midden tussen de akkerbouwers. 'Dat is toch heel anders boeren. Dan kijk je vanwege het aantrekkelijke financiële plaatje al snel naar mogelijkheden om een deel van je land te verhuren', zegt Ronald Wolters. Zo groeide er langzaam maar zeker een steeds hechtere samenwerking met buurman en akkerbouwer Marinus Hospers. Drie jaar geleden besloten beide bedrijven de samenwerking te intensiveren.

Verzekerd van grond

De vaste samenwerking biedt de ondernemers meer bedrijfsstabiliteit. 'We zijn beiden meerdere jaren verzekerd van vol-

doende en verse grond. Bij losse huur en verhuur moet je dat elk jaar weer afwachten', zegt Hospers. Het biedt de akkerbouwer op de peperdure grond in Flevoland mogelijkheden om niet-renderende teelten als tarwe in te ruilen voor saldogewassen als pootaardappels of wortelen. Ook verruimt de samenwerking voor hem de teeltrotatiemogelijkheden, wat de bodemgezondheid ten goede komt.

Hospers: 'Bij een langdurige samenwerking kun je afspraken maken over bodemgebruik, bijvoorbeeld dat je elkaars land bij de oogst in het najaar niet kapotrijdt. Of je kunt een teeltplan in elkaar zetten dat de bodemgezondheid ten goede komt. En een bespuiting in het gras is mogelijk, die ook goed is om de onkruiddruk voor de teelt erna laag te houden.'

Dubbele hectare gras terug

Voor iedere hectare pootaardappelland die Wolters verhuurt aan Hospers, krijgt hij 2 hectare grasland terug. Als Hospers 27 hectare land van Wolters gebruikt voor pootaardappelteelt, krijgt Wolters 54 hectare land van Hospers om gras op te telen. De melkveehouder krijgt dus meer grond op naam, wat gunstig is voor zijn mestafzet. Wolters laat in het voorjaar alle 250 hectare met de sleepslang bemesten, met 30 kuub mest per hectare. De mest hoeft dus niet op transport en het inschakelen van een intermediair is niet nodig. 'We betalen alleen uitrij- en bemonsteringskosten, maar geen toeslag op de afname', zegt Wolters.

Het gras is in het bouwplan steevast een tweejarige teelt, altijd tussen twee poot-

aardappelteelten in. Voor de akkerbouwer is dat gunstig om opslag kwijt te raken. Voor de melkveehouder biedt het voordeel, omdat de aardappels eind augustus al gerooid zijn. Daardoor kan Wolters vroeg in de nazomer gras inzaaien en al in april van het jaar erop de eerste snede winnen. 'Maar de eisen uit Brussel op het gebied van blijvend grasland zullen ongetwijfeld strenger worden', verwacht hij. 'Dan moeten we daar opnieuw naar kijken.'

Omdat het bouwplan geen 80 procent grasland bevat, valt Wolters onder de Europese vergroeningseisen. Hij lost dat op door bij een andere akkerbouwer luzerne te telen en door na de oogst van de uien

een groenbemester te zaaien. Voor Hospers telt het na de aardappelooft ingezaaide gras mee als groenbemester. 'Gras is een goed gewas voor het verhogen van het organischestofgehalte, het verbeteren van de structuur en dus de bodemvruchtbaarheid op onze akkers', zegt Hospers.

Het voordeel van tweejarig grasland voor Wolters is dat zijn melkveebedrijf altijd beschikt over fris grasland met een hoge hectare-opbrengst.

De laatste jaren zaaide Wolters vooral productiegewas, met veel Italiaans raaigras en timothee. Daar komt hij wat van terug. 'Het gras is iets te arm en heeft de neiging tot doorschieten bij de derde en vierde snede. Wij willen wat meer vem en eiwit erin en gaan terug naar gras met meer blad erin. Wellicht dat we helemaal teruggaan naar Engels raai.'

Wetgeving aanpassen

Hospers kan dankzij de samenwerking beschikken over voldoende mest van bedrijfszekere afkomst en met Wolters makkelijker afspraken maken over de kwaliteit. 'Veel akkerbouwers zijn huive-

rig voor dierlijke mest. Wij zijn er juist blij mee, zeker omdat het een palet aan sporenelementen, zoals magnesium, oplevert. Wel blijven we kritisch kijken of de aanvoer niet te veel gebruiksruimte opsnoept en de mineralenbalans niet in een negatieve spiraal terecht komt.'

Er zijn nog niet veel akkerbouwers en melkveehouders die samen ook één bouwplan hebben. Wolters vindt het tegen die achtergrond spijtig dat de RVO weigert om de grond van beide ondernemingen als één geheel te zien. Mede daardoor huurt hij nog steeds 25 hectare grond in Zwolle, om voldoende invulling te kunnen geven aan grondgebondenheid. Hij vindt dat een scheve situatie. 'Omdat we beiden een eigen RVO-nummer houden, moeten we alle mest eerst bemonsteren. Het zou mooi zijn als die wetgeving in de toekomst kan worden aangepast. Dat scheelt een hoop administratieve rompslomp en zou het aangaan van meer streek- en grondgebonden samenwerkingen bevorderen.'

Beide boeren zijn erg tevreden over hun samenwerking. Ze beseffen wel dat niet

elke boer er geschikt voor is. 'Je moet elkaar liggen, flexibel zijn en niet op de laatste cent willen kijken, anders gaat het niet werken', zegt Wolters. Hospers beaamt dat. 'Ik zie deze samenwerking als het gemengde bedrijf van vroeger, maar nu met twee specialisten: een voor de akkerbouw en een voor de koeien.'

Geen weidegang

Beiden beseffen dat ze ook veren moeten laten. Zo komen de graslandpercelen van Wolters op meer afstand te liggen en gaat weidegang in deze samenwerking niet werken. 'Je moet je aanpassen aan de omgeving waar je bedrijf staat. Als we in Zwolle waren gebleven, was ons melkveebedrijf nu misschien wel biologisch geweest. Maar in dit gebied past dit ons nu het beste.'

Of het ooit zover komt dat de akkerbouwer het gras teelt voor de melkveehouder? Wolters glimlacht, maar lijkt dat stukje vakmanschap voorlopig nog niet uit handen te geven: 'Zeg nooit nooit, maar nu doe ik dat echt nog te graag zelf.' |

Melkveehouder Ronald Wolters (links) en akkerbouwer Marinus Hospers: één bouwplan met spilrol voor gras en aardappels